

*Дискусійна панель № 3 – Публічне адміністрування та проблеми
регіонального розвитку*

АНДРОНОВ ВОЛОДИМИР АНАТОЛІЙОВИЧ

**доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи –
начальник науково-дослідного центру Національного
університету цивільного захисту України, м. Харків**

ГОРІНОВА ВІКТОРІЯ ВАЛЕРІЇВНА

**кандидат наук з державного управління, старший науковий співробітник
відділу організації науково-дослідної роботи науково-дослідного центру
Національного університету
цивільного захисту України, м. Харків**

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ

В даний час адміністративні реформи зачіпають різні сфери і рівні нашої держави і суспільства. Реалізація функцій виконавчої влади покладено на державну адміністрацію. Дане адміністрування являє собою систему державних органів, що здійснюють управління, тобто організаторську та управлінську діяльність шляхом реалізації закріплених правовими нормами функцій виконавчо-розпорядчих повноважень.

В сучасних умовах публічне адміністрування – це регламентована законами та іншими правовими актами організаційна, управлінська діяльність уповноважених державних органів щодо забезпечення виникнення змін та припинень прав і обов'язків суб'єктів адміністративних правовідносин [2].

Вищевказані правовідносини в першу чергу є організаційними, тобто такими, що спрямовані на виконання процесу правореалізації. Організаційна діяльність публічного адміністрування спрямована на розвиток процедурних форм реалізації прав і обов'язків суб'єктів даного процесу.

Публічне адміністрування визначається як врегульована нормами права діяльність уповноважених органів і організацій, які забезпечують виконання закону, що володіють публічними повноваженнями і діють в публічних інтересах та спрямовані на реалізацію ефективної державної політики [3].

Публічне адміністрування як організаційно-управлінська система реалізації державних відносин включає сукупність форм і методів, використання яких покликане забезпечити їх виконання. Основними методами в державному управлінні є планування, регулювання і контроль. Кожному з цих методів властиві свої форми реалізації, що покликані забезпечувати вирішення певних завдань [3].

Термінологічно розкривши поняття публічне адміністрування, яке з усіх боків сводиться до діючого законодавства, виникає багато питань щодо встановлення та визначення конкретизуючих термінів у той або іншій сфері державного управління. Недосконалість та непрозорість діючого законодавства на території України викликає багато проблем як на загальнодержавному рівні, так і на регіональному та й в окремії державноуправлінській сфері контролю.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено, що екологічний контроль здійснюється Радами та їх виконавчими і розпорядчими органами, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, його органами на місцях та іншими спеціально уповноваженими державними органами [1].

Контроль в області охорони навколишнього природного середовища (екологічний контроль) згідно діючого законодавства це система заходів, яка спрямована на запобігання, виявлення і припинення порушення законодавства в галузі охорони навколишнього природного середовища, забезпечення дотримання юридичними особами та індивідуальними підприємцями вимог, у тому числі нормативів і нормативних документів у цій сфері. Спираючись на діюче законодавство України, нагляд у сфері охорони навколишнього природного середовища здійснює Генеральний прокурор України,

підпорядковані йому органи прокуратури та державні установи з делегованими їм функціями нагляду. Отже, під державним екологічним наглядом розуміється діяльність уповноважених державних органів виконавчої влади і органів виконавчої влади, що спрямована на попередження, виявлення і припинення порушень органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також юридичними особами, їх керівниками та іншими посадовими особами за допомогою організації та проведенню перевірок зазначених осіб, вжиття передбачених законодавством України заходів по припиненню та (або) усуненню наслідків виявлених порушень, і діяльність уповноважених органів державної влади у формі систематичного спостереження щодо виконання обов'язкових вимог, аналізу та прогнозуванню стану додержання цих вимог при здійсненні органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними особами і громадянами [1].

Теорією адміністративного права нагляд в публічному адмініструванні визначається як спосіб забезпечення законності у діяльності органів виконавчої влади та кардинально відрізняється від контролю і не відповідає більшості законодавчо встановленим критеріям результативності у сфері екологічної безпеки країни. Перший полягає в постійному, систематичному спостереженні спеціальних державних органів за діяльністю органів, які їм не підпорядковуються, або осіб з метою виявлення порушень законності. При цьому оцінка діяльності піднаглядного об'єкту дається тільки з точки зору законності, а не доцільності [3].

Порівнюючи поняття екологічного контролю та екологічного нагляду, можна зробити висновок, що поділ термінів здійснено за суб'єктним складом: щодо екологічного контролю, що здійснюється органами державної влади, вживається термін "нагляд", а щодо виробничого і громадського - "контроль".

У зв'язку з цим аналіз норм про адміністративну відповідальність дозволяє дійти висновку щодо порушень найважливіших принципів юридичної відповідальності – рівності та справедливості. Поряд з відсутністю положення щодо адміністративної відповідальності посадових осіб, що розпоряджаються

надрами незаконно, відмовляють у наданні або порушують строки, встановлена адміністративна відповідальність для осіб, безпосередньо які використовують надра, за порушення не тільки вимог законодавства, але й умов, передбачених ліцензією на користування надрами, вимог затвердженого в установленому порядку технічного проекту. Таке положення викликає сумнів щодо реалізації повною мірою принципу доречності у визначенні деліктності діянь у сфері розпорядження природними об'єктами і одного з провідних принципів правової держави – взаємної відповідальності громадянина і держави [2].

Отже, публічне адміністрування покликане забезпечувати суспільне благо, повинно діяти в інтересах суспільства. Державний нагляд у галузі охорони навколишнього середовища є однією з найважливіших функцій публічного адміністрування природокористування і охорони навколишнього середовища, здатної сприяти збереженню природи для теперішнього та майбутніх поколінь.

Отже, правове забезпечення єдиної державної екологічної політики України вимагає стабільності законодавства та посилення контролю і нагляду за його виконанням.

Список використаних джерел:

1. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс]: Закон України від 25.06.1991 № № 1264-ХІІ – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-1>
2. Екологічне право України: підруч. / за ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги. – Х. : Право. – 2009. – 328с.
3. Екологічне право України. Навчальний посібник. 2-е вид., доп. та перероб. / Л. О. Бондар, В. В. Курзова. – К. : Бурун Книга. – 2008. – 368 с.